

BÖNDÖR PÁL VERSEI

FORGALMI DUGÓ

Danyi Magdolnának

Mivel állandóan csúcsforgalom van
s ezért minden felügyelet alatt áll
e trioletten majd ha összekoccan
nyomban segít a verstan és a bonctan
– vagy mert állandóan csúcsforgalom van
nincs ki törje magát a vers alakján?
Igencsak lelassul csúcsforgalomban
a karaván – utóbb már meg se moccan.
S mivel állandóan csúcsforgalom van
ezért minden – felügyelet alatt! – áll.

ÉPPEN ENNYI

Valamiképpen szabályozható
de mint a lélegzet csupán ha jó
erős iramban futsz domb hajlatán
mikor a részidő csak furcsa szám.

És hajnalonta az ágyban marasztal
– ilyenkor bizonyára neve is van –
valami csalfa félálomba rángat
édeskés képekkel táplálja lázad.

Elkap de aztán gyorsan el is enged
így provokálja lankadó figyelmed
mindig múltóban akár egy betegség
mégis recseg-ropog minden ereszték.

Úgy működik ahogyan a hasonlat
 – a fán hagyott gyümölcs befele rothad –
 ha néha több – másszor már kevesebb
 hogy így csonkán legyen a teljesebb.

Oly elmosódott mint iratok alján
 a pecsét. Egy-egy pillanatra aztán
 kiélesedik mégiscsak a kép.
 És éppen ennyi... ennyi már elég.

„NATURE WILL BE REPORTED”

(Carlyle)

Hogy merre? – de innen indultam el:
 Amit úgy nevezhetnék hogy szülői ház
 tizennyolc négyzetméteres lakás
 Újvidék központjához oly közel
 hogy az agora felől a sok zagyva szó

egész áldott nap lenne hallható
 – ha nem nyomná el egy másik hang. És mekeg
 ez is! – csupa ígékötő el-... meg-...
 Hogy gépkocsi ütötte el... Megütötte a szél...
 – ki az aki velem most így beszél?

(Mi választja el az ízetlen adomától
 a verset ha valaki ilyeneket ír le
 benne – mint én most – szüleiről önmagáról?
 Szavaiba belefulladás a szíve
 – írta Füst Milán József Attiláról.)

HONFOGLALÁS

Mi: ösvérek. Mi: szervezők.
 Hibrideket legelnek a kimérák.
 Kórisme sincsen: – Ki mért ránk
 ilyen csapást? Hát persze... ők!

De kik azok? Kényes dolog,
S mi kik vagyunk? Dórok talán
– akhájok nincsenek ma már.
Népünkbe olvadtak. Holott

jobbak voltak... S ki vitte többre?
Mi nyertünk meg minden csatát
viszont a mitológiát
ők szállták meg – immár örökre.

Mükéné, 1990. április 30-án

ÓDA A SIRÁNKOZÓKHOZ

Hetvenkilencben vettük a házhelyet
és persze rögtön – már az alapra rá-
ment mindenünk: ingünk-gatyánk. Úgy
álltak a dolgok hogy egyre csak

evésidőben küldtük a gyermekünk
a nagyszülőkhöz *látogatóba*. Egy
jó éve volt zsíros kenyér vagy
alma ebédre a fő fogásunk

mégis mi vertünk lelket egy-egy levert
új ismerősbe. Annyi siránkozást
sopánkodást! És azt a végte-
len panaszáradatot! – Szerencsénk

volt: nem maradt így annyi időnk a sa-
ját gondjainkra! Voltak akik hazu-
doztak – de mit számít ma már az?
Nélkülük azt hiszem elveszünk majd.

NEM ÉRTEM

Lehetnék együtt. Lehunynám a szemem
mint most teszem: motoszkalásod hallgatnám
a zsúfolt lakásban. A mindennapjaidba apránként
úgy rágnám be magam mint az egér a falba.

Mit csinálhatsz most? Ugyan milyen
 elveszettnek hitt hitvány holmiért hajolsz le éppen
 és nem értem
 aki ez ideig még el se veszttem? Miért van így
 ahogy van ha lehetne másképpen?

POSTERITAS

*„Csont és cserép közös halomban
 őrlődik e roppant malomban”*

Jékely Zoltán

*„... ha ehhez, akkor
 már hozzá is láttam”*

Tandori Dezső

Hogy mennyit értek az illúziók
 s hogyan nehezedett ránk a nyomás
 valahol megmaradt mint gépi kód
 – afféle zűrzavaros vallomás.

Kínlódva – mint aki a karszton ás –
 olvassa majd a kései utód:
 ártatlannak tűnő kis karcolás
 miképpen mérgesedett el utóbb.

Ily halhatatlanságra kalkulálok?
 Naivitásomon jókat nevetve
 hogy ott engem magának felfedezne:

minden gyűlölködések közepette
 akit külön azzal sújtott az átok
 hogy végül mindenkinek megbocsátott?

VAK SZERENCSE

Akár az a magányos öregember
 aki az újság hirdetésoldalán (ez is újabb kiadás)
 nagy szorultságában eladásra kínál
 csak emlékné drága ócskaságot

s már-már szent együgyűségében
a kedvező ajánlatra
egyáltalán valamilyen ajánlatra hasztalan vár... Hogy van ez

most velem? Mégis... mégis néha minden ok nélkül
egyszer a hajnali utcán
másszor egy hodály homályos szegletében
vagy talán az íróasztalomnál
megkörnyékező a boldogság. A kutya felugrik a lábam mellől

fülét hegyezi. – Jár itt valaki? –
Homérosz fejecskéjén
a leeresztett redőnyön átszűrődő
vörös fénynyalábok bogozzák a bronzfürtöket. Vak
szerencse.

„MIRE GONDOLTÁL AZ IMÉNT?”

Mire is? A tűző naptól kábultan
nézem egyre a lecsorduló naptejet
formás válladon. Mintha így

a Duna-part homokjában
egymás mellett fekszen
testem a testeddel egyenlőségjelet
formázna... Mintha nem is lenne

akarát más benne
csak az hogy a part a víz
és az ég közé
legyen veled apró jelnek beékelve.

A KÖVÉR MÚZSA

Szkolion

Hogyan válhatott
III. Ptolemaiosz Euergetosz fiatal feleségének
hajfürdje közüggé? A Ptolemaioszok kövér múzsája
süket telefont játszik. Kallimakhosz eredeti tehetség

aki keskeny csapáson jár
 – Theokritosz 33 333-szoros seggnyaló
 de az idill műfajának a megteremtője.
 Apollóniosz az alexandriai Múzeion helyett
 Rhodoszt választja: Argonautikája
 finom részletei ellenére
 műveltsége fárasztó fitogtatása miatt
 meglehetősen dagályos művé lesz.

Eközben Arisztarkhosz

heliocentrikus világgépét
 az egyetlen Szeleukoszt leszámítva
 sehol senki nem fogadja el
 – el is ítélnék a veszélyes istentagadót
 ha nem állna a Ptolemaidák védelme alatt –
 de ő mégis zavartalanul folytathatja munkáját
 a Múzeion és a Bibliothéka
 falai között. A tüzes szekér pedig
 a tüzes szekér előre megrajzolt útján halad
 azon az égen

ahol éjszaka Bereniké hajfürtje
 immár huszonhárom évszázada ragyog.
 A Krisztus utáni XIX. században kezdetét veszi a rohamos
 technikai fejlődés és mindenféle képtelen
 kegyetlenkedések után az 1940-es évek második felében
 a Vajdaságban is felzúg a traktor–
 vers. Ami ezután következik
 mintha csak tegnap történt volna
 – pedig ma történik: és éppen velünk.

A kutyák

sok ezer éve ugyanúgy
 ugyanarra a Holdra ugatnak. (A Nap visszfényére
 – ahogy azt annak idején
 az imént már említett Arisztarkhosz
 helyesen megállapította.) Mindenki
 hajtja a maga igazát: ha van
 csak annyi a változás
 hogy a műzsák sokan vannak
 és kiábrándítóan gyorsan elhíznak.

PRAXIS

Most talán le lesz
 – ebben a néhány sorban –
 az idegességem vezetve? Nem készültem
 erre a szerepre

– másokra sem. – Bújj be a magad varrta
 zsákba macska-
 képű ördög! – hallom mintha a sűgőlyukból.
 Nem vagyok hörcsög-

természetű pedig. De inkább gyanús
 – mint se hal se hús. Minden marad
 ahogy van. Jómagam se sokat
 változtam:

Tizenkettő belőlem
 éppen kiadná a tucatot. Azt viszont
 nem mondhatom hogy még a kutya sem...
 ha egyszer megugatott.

ÚJABB KIS ZÜLLÉS

... De mit kerestem ott? Ha részegen
 – az kifogás lehet? Valami klubban
 egy jobb helyen...? S még arra se ocsúdtam
 fel hogy cseverészve elmélkedem

– ugyan miről? Vagy elment az eszem?
 Egy úr helyeselt bólogatva: „Úgy van!”
 Utána azt hiszem hogy elaludtam.
 Miért történnek ilyenek velem?

Éppen velem akit máskor a tűzvész
 se űzne gyorsabban el mint a művész-
 klubbeli *autentikus hangulat*.

És ez a vers is! S szinte formahű – kész
 röhej! Hát így rúgtam – *be?* vagy *lyukat?*
 Ez se lett lélektani mélyfurat.

PIROS BETŰS ÜNNEPEK

Áthallások

Hogy ezek örökkön csak hadonásztak!
(Közben az álmaink.) (Közben a látszat.)
Hiszen oly ismerős ez az egész.

– És? – Mi zöld? A patina – s a penész.
A gatyánkon viszont: Vér? Sperma? Húgyfolt?
Folytatni: De mit? Tegnap egyszerűbb volt.
Húsz éve pedig a legegyszerűbb.
Vedeltük ám az angolkeserűt
valami pinceféleségben egyre

míg újra megtanultunk járni. Persze
valaminek mindig évfordulója
kell hogy legyen – és íme: – szinte percre! –
a neurózist váltja a paranoia.

EGY KIS LÉLEGZETHEZ JUTUNK?

Adáshiba; félálom

Visszakerült a lakásba a tévé
– miért követtük el ezt a hibát?
A híradó után ősrégi B. B. –
nosztaliga – majd tudós koponyák

vitatják meg – mi mást? – a múlt hibáit.
„Ütött az óra – mondják – mire várni
majd kiderül mért jutottunk idáig
ha elkezdünk racionalizálni.”

S: „Sajnos ezen körülmények között
mikor már ennyi itt a körözött
piacgazdálkodási alapon

a vérdíj összege lesz alacsony!”
Mi lesz most itt? Nyugodtan alhatom?
Valami disznóság van emögött.

MÁSODIK FELVONÁS

„Hisz rajtad van krözusságom nyoma”

A. E.

Jelentősebb alakításaim sorából
nem hagyhatom ki
azt amikor határozott mozdulattal
lerántottam az abroszt a konyhaasztalról
rajta a korondi kancsókkal kupákkal
és *véglegesen* elmentem hazulról
bevágva magam után az ajtót. Az autóbuszállomáson
vettem észre hogy nincs nálam a pénztárcám
s kénytelen-kelletlen vissza kellett mennem érte
de csupán egy kevéske aprópénzt
találtam benne. Szégyelltem volna
pénzt kérni tőled: a nap hátralevő részében
szótlanul ténferegtem le-föl
albérleti lakásunk jéghideg végtelenjein
mint egy hülye.

